

Батлав.....

УЛСЫН ШАЛГАЛТ - 2018

МОНГОЛ ХЭЛ-12

Аймаг / дүүрэг:

Сум

Сургууль:

Анги: Бүлэг:

Овог:

Нэр:

САНАМЖ, ЗӨВЛӨГӨӨ

- Шалгалт 80 минут үргэлжилнэ.
- Шалгалтын материал хоёр хэсэгтэй ба нэгдүгээр хэсэг нь унших чадвар сорьсон, хоёрдугаар хэсэг нь бичих чадвар сорьсон задгай хэлбэрийн даалгавраас бүрдэнэ.
- Даалгавар бүрийн хариултыг өгөгдсөн сул зайд бичиж тэмдэглэнэ.

Нуугдсан авьяасыг хэн илрүүлж өгөх юм бэ?

Туйлын ядмагхан биетэй эх нь хайрт хүүгээ аврахын тулд хүндээс хүнд машин өргөсөн юм гэнэ лээ гэсэн яриа сонссон. Сандарч мэгдсэн хүн хааяа хэрээсээ хэтэрсэн хүч гаргадаг тал бий. Хүн ер нь үнэндээ асар их хүч чадавхтай амьтан. Гагцхүү түүнийгээ бүрэн дайчилдаггүй учир тийм хүч чадалтайгаа сайн ойлгодоггүй хэрэг. Өөртөө байгаа тэр чадавхыг ухаарч дайчилсан нь амжилтад хүрч, тэгж чадаагүй нь хорвоогийн бор хоногуудыг эгэлхэн өнгөрөөж байгаад дуусдаг билээ.

Нэгэн мэдээнээс үзэхэд хүн ер чадавхынхаа 15-с илүү хувийг ашиглаж чаддаггүй гэнэ. Хорь орчим хувийг нь ашиглавал нэгэн үеийн баатар болдог гэнэ. Эцсийн эцэст гоц авьяастан гэгдэнэ үү, ямар ч байсан өөртөө байгаа чадавхыг өөрөө нээсэн хүн гэж болно.

Эдисоны нэгэн туршилт 200 удаа амжилтгүй болсон хэрнээ өөрийгөө байнга боловсруулж, дотоод чадавхаа тасралтгүй дайчилсаар тэрээр гоц авьяастан болж чаджээ.

Юутай ч атугай хүн өөрөө хамгаас эрхэм чухал. Асар их хөрөнгө, эрх дархтай боллоо ч түүний эзэн нь хүн. Хүн өөрийгөө байнга зүлгэж байхгүй бол амархан зэвэрчихдэг. Өөрийгөө тасралтгүй ташуурдан шахаж байхгүй бол хялбархан хоцрогдчихно. Бахь байдгаараа зууралдаад байна гэдэг бүтэхгүй хэрэг. Байгаа байр сууриа хэзээ ч хүртэл хамаагүй хадгалаад байж болох юмаа гэсэн ч бусад хүмүүс алхам алхмаар ахиад байдаг болохоор эцсийн дүнд өөрөө хоцрогдоно гэсэн үг. Урагш ахиахгүй юм бол шахагдаж үлдэх л болно.

Хүн өөрийгөө байнга бүтээлчээр хөгжүүлж байх ёстой. Гүн ухаанч Берксон эрчимтэй урагшлан давших нь амьдралын мөн чанар гэж хэлсэн байдаг. Ухаант амьтан өөрийгөө эрчимтэй хөгжүүлэх л хэрэгтэй. Тэр бол амьдралын хууль.

Та бүхэн ямагт өөрийгөө эргэн харж ухаантай, сайн сайхан хүн болохын тулд өөрийгөө шахах хэрэгтэй. Бусдад энэрэнгүй, өөртөө ямагт хатуу байх хэрэгтэй. Өөртөө шалтаг олгож өөрийгөө зөвтгөхөөс сэрэмжилж явах хэрэгтэй. Өөрийгөө дийлдэг хүн өрөөлийг ялж чадна.

Оюутан байхдаа илүү ахиухан юм мэдэж сурч аваагүйдээ би харамсаж явдаг. Залуудаа гадаад явж суръя гэсэн боловч болж өгөөгүй юм. Тэгээд ч тэр үү юм сурах юмсан гэсэн бодлоосоо би ер салдаггүй. Ялангуяа дэлхийн олоон орноор явж янз бүрийн давхаргын хүмүүстэй уулзахаараа өөрийгөө голох үе их гардаг. Ялангуяа мэдэхгүй улс орныхонтой уулзахад тэр орны түүх, нийгмийн ёс заншлыг сайн мэдэхгүй бол ярианы сэдэв амархан хазайж орхидог.

Ямар шашинтай ч тааралдах, юу сонирхдог хүнтэй ч уулзах юм билээ бүү мэд. Энэ бүх байдалтай зохицож чадахгүй бол ажлаа эвтэйхэн шийдэж чадахгүйд хүрнэ. Нэг пүүсийн захирал байна гэдэг тийм ч амар зүйл биш ...

Сүүлийн үеийн залуусын сэтгэлгээ бодит байдалд хэт баригдсан, хувийн ашиг харсан шинжтэй болж гэж гэлцдэг. Үүнд ихээхэн санаа зовдог хүний нэг нь би. Ямар ч аргаар хамаагүй өнөө маргаашаа гайгүй шиг өнгөрөөвөл болоо гэсэн сэтгэлгээ залуусыг хордуулж байна. Дөрвөн аргын хүрд цээжлэх маягаар авсан 100 оноондоо сэтгэл нь ханачихвал тэр сурагчийн сурлага ахина гэхэд хэцүү. Түүний авсан оноонд бүтээлч юм алга. Харин ч бүтээлч чадварыг нь мөхөөхөд хүрнэ. Гар утас, телевизээр хүмүүжсэн сурагчид юм сэтгэх дургүй болж, адал явдалд хорхойтон сэтгэл нь ханачихдаг болно. Өөрийгөө хөгжүүлэх зав ч түүнд гарахгүй.

Байгаа байдалтайгаа зууралдах нь ухралт мөн.

Бахь байдгаараа байж түүндээ тайвширчихсан хүнийг дүүрчихсэн хүн гэхэд хэтрүүлэг болохгүй. Цаашид хөгжинө гэх найдвар байхгүйгээс тэр. Өгөршихгүйн тулд үргэлж өөрийгөө хөгжүүлж, шамдан суралцсан хүн л байнга өөдлөн дэвжинэ. Нийгэм тийм хүнийг хүлээж байна, бид тийм залуусыг эрж байна.

Өөртөө хатуу шаардлага тавь. Одоо ч боллоо доо гэж сэтгэл ханах мөч гэж байдаггүй. Насан өөд болтлоо өөрийгөө шах. Хөдлөхгүй бол өөөднө. Нэг л байрандаа байгаад байна гэдэг бол ухралт гэсэн үг. Гоц авьяастан, баатарлаг хүмүүс гэдэг бол яг та нарт ав адилхан байдаг авьяас чадвараа та нараас арай илүү хөгжүүлж ашигласнаас өөр юм байхгүй, тийм учраас та нар ч өөрийгөө хөгжүүлбэл гоц авьяастан, баатарлаг хүмүүс болж чадна гэдгийг бүү март.

Нуугдсан дотоод нөөц чадавхаа илрүүлэгтүн. Тэр чадавх чинь та нарыг илрүүлэххүртэл нуугдсаар байх болно. Гэвч дуудахад л сэрэхэд бэлэн байгаа юм шүү.

/Ким Ү Жүний “Хорвоо дэлхий уудам, хийх ажил их байна” номоос/

НЭГДҮГЭЭР ХЭСЭГ. УНШИХ ЧАДВАР СОРЬСОН ДААЛГАВАР

“Нуугдсан авьяасыг хэн илрүүлж өгөх юм бэ?” эхэд өөрийнхөө нуугдсан дотоод нөөц чадавхаа илрүүлье. Тэр маань сэрэхэд бэлэн байдаг тухай өгүүлжээ. [25 оноо]

1. Өгүүлбэрийг харьцуулан аль аль үг нь эсрэг санаа илэрхийлж байгааг тайлбарлаарай. [4оноо]
- Өөртөө байгаа тэр чадавхыг ухаарч дайчилсан нь амжилтад хүрч, тэгж чадаагүй нь хорвоогийн бор хоногуудыг эгэлхэн өнгөрөөж байгаад дуусдаг билээ.

- Хүн өөрийгөө байнга зүлгэж байхгүй бол амархан зэвэрчихдэг

2. Өгүүлбэрүүдийн өнгө аясыг тайлбарлаарай. [5 оноо]
- Оюутан байхдаа илүү ахиухан юм мэдэж сурч аваагүйдээ би харамсаж явдаг-

Залуудаа гадаад явж суръя гэсэн боловч болж өгөөгүй юм-

Юм сурах юмсан гэсэн бодлоосоо би ер салдаггүй-

Янз бүрийн давхаргын хүмүүстэй уулзахаараа өөрийгөө голох үе их гардаг-

Тухайн тэр орны түүх, нийгмийн ёс заншлыг сайн мэдэхгүй бол ярианы сэдэв амархан хазайж орхидог-

Ямар шашинтай ч тааралдах, юу сонирхдог хүнтэй ч уулзах юм билээ бүү мэд –

3. “...Сүүлийн үеийн залуусын сэтгэлгээ бодит байдалд хэт баригдсан, хувийн ашиг харсан шинжтэй болж гэж гэлцдэг...” гэсэн өгүүлбэрийн утга санааг уг цогцолбороос 4 баримтаар батлаарай. [4оноо]

-
-
-
-

Засагч багш нарт зориулав

Даалгаврын дугаар	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Авбал зохих оноо	4	5	4	6	5	5	3	3	2	2	3	2	3	2
Авсан оноо														
Шалгагч багшийн нэр /Овог нэрийг бүтнээр бичнэ/														
Баталгаажуулсан улсын шалгалтын комисс														